

על אותו הנושא עצמו/לאה גולדברג

לאה גולדברג, "על אותו הנושא עצמו", בתוך: 'יומן ספרותי, מבחר רשימות עיתונות', ספרית פועלים, 2017 כרך ראשון: 1928-1941 עמ' 396-400 © כל הזכויות שמורות להוצאת הקיבוץ המאוחד: מתוך גיליון השומר הצעיר, שנה שמינית, מס' 34-35 כ"ד באלול תרצ"ט, 8.9.1939, עמ' 9-10.

***הקטע אינו מובא במלואו

"... רבים, רבים יתר על המידה, היו הניגשים אלי ושואלים: - ובכן, מתי

תתחילי לכתוב שירי מלחמה?

הטון של השאלה היה תמיד קל והיתולי. ואני מבינה הלצות.

לכן הבלגתי פעם בפעם על רגש הבחילה המחלחל בי והשיבותי בשחוק אף אני: אל תדאגו לתוצרת זאת. יספקוה במידה רבה עד מאוד, היא גם תביא רווחים. אני? לא!

...

כן, מה אעשה?

אינני רוצה לפתות איש שיאמין כי השקפת עולמי בנויה על שיטות פילוסופיות מעמיקות. איני רוצה לומר כי מצאתי את פתרון הפתרונים, ואין לי שום מונופולין על הערכין האמיתיים שבחיים הללו. אך יש כמה דברים בעולם, פשוטים ופרימיטיביים, שאני מאמינה בהם, והם נראים לי כה בהירים, כה מובנים מאליהם, שכל אדם ודאי מאמין בהם. אולם האנשים הם שכחנים, את אמונתם שלהם שוכחים הם. ולכן חוזרת אני על האמת הפשוטה שלי, בלי כל בושה.

אולי אין היא "מעניינת" אך בטוחה אני, כי היא האמת. אני מאמינה באמונה שלמה שאם יש ערך לחיי אדם, הרי הוא בעיקר בדברים הקיימים מיום היות האדם: כי "מתוק האור, והטוב לעיניים לראות את השמש". אני מאמינה כי נעים יותר לשמוע את השירה הטיפשית ביותר של גן ילדים מאשר את קולות התותחים מן הטיפוס המשוכלל ביותר. אני מאמינה שהגוף החי, החם, הנושא בקרבו אפשרויות של אהבה וסבל לכל צורותיהם, גופו של האדם החי, חשוב לחיים אלה מכל הגוויות של ההרוגים (ואפילו הם גיבורים) בשדה הקטל. ולא משום שטוב כלב חי מארי מת, אלא משום שאדם חי - המסוגל לחשוב, לאהוב, לשנוא, לשנות סדרי עולם - ערכו רב יותר מערכם של כל החפצים הדוממים.

ולעולם יהא שדה שיבולים טוב ויפה משממה שעברו עליה הטנקים, ואפילו מטרתם של הטנקים הללו נשגבה ביותר.

ועוד מאמינה אני כי לא ייתכן שאין דרך למגר את הַרְשַׁע בעולם אלא על ידי טבח האדם . כי עצלות המחשבה היא זו המובילה אותנו תמיד בדרך האחת והסלולה, אם גם סלולה היא בעצמותיהם של מיליוני אנשים.

ומכאן לי ההכרה העמוקה, שהמשורר הוא האיש אשר בימי מלחמה אסור ואסור לו לשכוח את הערכים האמיתיים של **החיים**. לא רק היתר הוא למשורר לכתוב בימי המלחמה שיר- אהבה, אלא **הכרח**, משום שגם בימי מלחמה רב ערכה של האהבה מערך הרצח. לא זכות בלבד היא למשורר בימות הזוועה לשיר שירו לטבע, לאילנות הפורחים, לילדים היודעים לצחוק, אלא חובה, החובה להזכיר לאדם, כי עדיין אדם הוא, כי קיימים בעולם אותם הערכים הפשוטים והנצחיים העושים את החיים ליקרים יותר, את המוות למושלם יותר - את המוות ולא את הרצח; להזכיר לאדם כי בכל עת ובכל שעה לא הוחמץ עדיין המועד לשוב ולהיות אדם, כי כל זמן שהשירה אוהבת את האדם בארץ הזאת ואת החיים על פניה, כדאי וראוי גם לו, לאדם, לְ אֵךְ הַ בָּם, להעריכם, לשמור עליהם ...”